

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НН ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
директор навчально-наукового
інституту культури і мистецтв
проф. Олена УСТИМЕНКО-КОСОРТЧ
«30» серпня 2024 р.

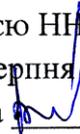
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО В СИСТЕМІ ЕКСПОЗИЦІЇ
ТА ВІЗУАЛЬНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ**

Галузь знань 02 культура і мистецтво

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня-програма / Дизайн інтер'єру

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІ культури і мистецтв
«30» серпня 2024 р.
Голова Олександр РУДЕНКО

СУМИ – 2024

Розробник:

Наталя КОХАН, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри

образотворчого мистецтва та дизайну

кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталя КОХАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
7-й		7-й	
Лекції			
Практичні, семінарські			
46 год.		12 год.	
Самостійна робота			
72 год.		106 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин - 120	Вид контролю: залік 7		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сучасне мистецтво в системі експозиції та візуальної презентації» є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння сучасного мистецтва як культурного феномену ХХ–ХХІ століття, оволодіння методами аналізу творів сучасного мистецтва та набуття практичних навичок проектування їх експозиції й професійної візуальної презентації в галерейному, музейному, публічному, природному та цифровому середовищах.

Дисципліна спрямована на розвиток аналітичного та критичного мислення щодо мистецьких процесів сучасності; формування компетентностей у сфері експозиційного дизайну та кураторської діяльності; опанування принципів організації виставкового простору; набуття навичок створення якісних комп'ютерних і мультимедійних презентацій мистецьких проєктів; інтеграцію теоретичних знань із практикою художньо-проектної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасне мистецтво в системі експозиції та візуальної презентації» базується на знаннях, уміннях і навичках, сформованих під час опанування таких освітніх компонентів: історія мистецтва (зарубіжного та українського); історія дизайну; композиція; основи проектування; кольорознавство та формоутворення; основи комп'ютерної графіки; інформаційні технології в мистецтві та дизайні; типографіка.

Студент повинен розуміти основні художні стилі та напрями ХХ–ХХІ століття; володіти базовими навичками аналізу мистецьких творів; мати початкові навички роботи з програмами створення графічних і мультимедійних презентацій; орієнтуватися в принципах композиції та організації простору.

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування дисципліни здобувач вищої освіти повинен розуміти особливості розвитку contemporary art в українській та світовій спільноті, знати відомих авторів сучасного мистецтва та їх твори, володіти методами формального, семіотичного та контекстуального аналізу художніх творів, знати принципи організації експозиційного простору та специфіку функціонування мистецьких об'єктів у галерейному, музейному, публічному й природному середовищах.

Студент набуває вміння аналізувати твори сучасного мистецтва з урахуванням їх концепції, матеріалів і технологій, оцінювати взаємодію об'єкта з інтер'єром або відкритим простором, проектувати експозиційні рішення відповідно до вимог ергономіки, освітлення та композиційної цілісності, інтегрувати мистецькі об'єкти в простір інтер'єру, розробляти концепцію візуальної

презентації мистецького чи дизайн-проекту, створювати професійні комп'ютерні презентації із застосуванням сучасних цифрових інструментів.

Важливим напрацюванням є здатність аргументовано презентувати власні проектні рішення, обґрунтовувати експозиційні та дизайнерські концепції відповідно до сучасних тенденцій розвитку мистецтва й дизайну, працювати самостійно та в команді під час розроблення експозиційних і презентаційних проєктів..

Програмний результат навчання за дисципліною

ПРН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проєкту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

ПРН 4. Визначати мету, завдання та етапи проєктування.

ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проєктно-графічного моделювання.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ПРН 14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

ПРН 17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізацією – дизайн інтер'єру).

ПРН 19. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну інтер'єру.

Спеціалізація «Дизайн інтер'єру»

ПРН 20. На основі знань про тенденції розвитку сучасного дизайну інтер'єру вміти створювати авторський продукт дизайнерського проєктування.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А 90-100 балів Відмінно	Студент досконало знає теоретичний матеріал; глибоко та аргументовано аналізує твори сучасного мистецтва; демонструє системне розуміння тенденцій ХХ–ХХІ ст.; професійно розробляє експозиційні рішення; створює якісні, логічно структуровані комп'ютерні презентації; виявляє творчий підхід, самостійність і критичне мислення.
В 82-89 Добре	Студент добре знає теоретичний матеріал; правильно аналізує твори сучасного мистецтва; обґрунтовано пропонує експозиційні рішення; допускає незначні неточності; презентація логічна та візуально грамотна, але має окремі недоліки.
С 74-81 Добре	Студент загалом володіє теоретичним матеріалом; здійснює аналіз творів із частковою аргументацією; експозиційні рішення достатньо обґрунтовані, проте не завжди комплексні; презентація містить окремі структурні або візуальні недоліки.
Д 64-73 Задовільно	Студент знає основні положення дисципліни, але має фрагментарні знання; аналіз творів поверхневий; експозиційні рішення недостатньо обґрунтовані; презентація спрощена, з помітними помилками у структурі або візуальному оформленні.
Е 60-63 Задовільно	Студент відтворює мінімально необхідний обсяг знань; аналіз творів обмежений описом; експозиційна концепція слабо аргументована; презентація має суттєві недоліки, але відповідає мінімальним вимогам.
FХ 35-59 Незадовільно	Студент має суттєві прогалини у знаннях; не вміє здійснювати аналіз сучасних творів; експозиційні рішення відсутні або невідповідні завданню; презентація неструктурована. Потребує повторного складання.
F 0-35 Незадовільно	Студент не володіє теоретичним матеріалом; не виконує практичні завдання; не здатний аналізувати твори сучасного мистецтва та розробляти експозиційні рішення; відсутня або повністю невідповідна презентація.

5. Розподіл балів

Поточний контроль				Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2		60	100
T 1.1	T 1.2	T 2.1	T 2.2		
15	15	15	15		
Контроль самостійної роботи				40	
10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	Задовільно
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Сучасне мистецтво в системі експозиції та візуальної презентації» здійснюється за допомогою таких засобів діагностики: усне опитування під час семінарських занять; аналіз творів сучасного мистецтва (усний та письмовий); виконання практичних завдань із розробки експозиційних рішень; створення комп'ютерної (мультимедійної) презентації мистецького або дизайн-проекту; розробка індивідуального або групового експозиційного проекту; його захист з публічною презентацією. Оцінювання результату відбувається у формі заліка.

7. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.

РОЗДІЛ 2. ЕКСПОЗИЦІЯ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.

Тема 1.1. Сучасне мистецтво: поняття, контексти, форми.

Тема 1.2. Аналіз відомих творів сучасного мистецтва (формальний, семіотичний, контекстуальний, інтерпретація художнього висловлювання). Аналіз експозиції.

РОЗДІЛ 2. ЕКСПОЗИЦІЯ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.

Тема 2.1. Віртуальна виставка. Проектування експозиції для різних просторів (галерейного та природного / міського).

Тема 2.2. Основи комп'ютерної презентації мистецьких проєктів.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. роб.		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. роб.
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.										
Тема 1.1. Сучасне мистецтво: поняття, контексти, форми.	20		8		12	20				
Тема 1.2. Аналіз відомих творів сучасного мистецтва (формальний,	25		10		15	25				

семіотичний, інтерпретація висловлювання).	контекстуальний, художнього									
РОЗДІЛ 2. ЕКСПОЗИЦІЯ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.										
Тема 2.1. Віртуальна виставка. Проектування експозиції для різних просторів (галерейного та природного / міського).	40		16		24		40			
Тема 2.2. Основи комп'ютерної презентації мистецьких проєктів.	35		12	2	21		35			
Усього годин	120		46	2	72		120			

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.			
1	ТЕМА 1.1. Сучасне мистецтво: поняття, контексти, форми. Поняття «модернізм», «постмодернізм», «contemporary art». Аналіз візуальних прикладів.	2	
2	Основні напрями ХХ–ХХІ ст. Побудова порівняльної таблиці.	2	
3	Форми сучасного мистецтва (інсталяція, перформанс, медіа-арт, публічне мистецтво). Візуальна ідентифікація форм.	2	
4	Інституційне середовище: музей, галерея, бієнале, арт-ринок. Аналіз кейсів (PinchukArtCentre, Мистецький Арсенал).	2	
5	ТЕМА 1.2. Аналіз відомих творів сучасного мистецтва (формальний, семіотичний, контекстуальний, інтерпретація художнього висловлювання). Аналіз експозиції. Формальний аналіз твору (композиція, матеріал, простір).	2	
6	Семіотичний аналіз (знаки, коди, символи).	2	
7	Контекстуальний аналіз (історичний, соціальний, інституційний).	2	
8	Аналіз експозиції: white cube vs. публічний простір vs. природне середовище.	2	
9	Комплексний аналіз одного твору (індивідуальна робота).	2	
РОЗДІЛ 2. ЕКСПОЗИЦІЯ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.			
10	ТЕМА 2.1. Віртуальна виставка. Проектування експозиції для різних просторів (галерейного та природного / міського). Основи експозиційної драматургії.	2	
11	Проектування галерейного простору (white cube).	2	
12	Проектування виставки у міському середовищі.	2	
13	Проектування у природному середовищі (ленд-арт концепція).	2	
14	Світло, маршрут глядача, композиційна логіка.	2	
15	Створення 2D-схеми експозиції.	2	
16	Створення 3D-моделі виставкового простору (SketchUp / 3ds Max).	2	
17	Проміжний перегляд проєкту (критичний аналіз).	2	
18	Тема 2.2. Основи комп'ютерної презентації мистецьких проєктів. Принципи створення візуальної презентації (структура, композиція, типографіка).	2	
19	Робота з зображеннями: підпис, джерела, якість.	2	
20	Інтеграція відео та мультимедіа.	2	
21	Створення презентації власного експозиційного проєкту.	2	
22	Публічний захист проєкту.	2	
23	Підсумкове обговорення, оцінювання.	2	
Разом		46	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.			
1	Тема 1.1. Сучасне мистецтво: поняття, контексти, форми. Опрацювати поняття: модернізм, постмодернізм, contemporary art. Підготувати короткий конспект (2–3 стор.). Створити хронологічну схему періодизації.	3	
2	Підготувати таблицю напрямів ХХ–ХХІ ст. Відібрати по 1 прикладу на кожен напрям. Вказати автора, назву, рік, джерело.	3	
3	Проаналізувати 3 різні форми сучасного мистецтва. Підготувати короткий опис особливостей демонстрації.	3	
4	Дослідити одну мистецьку інституцію України. Підготувати аналітичну довідку (2 стор.).	3	
5	Тема 1.2. Аналіз відомих творів сучасного мистецтва (формальний, семіотичний, контекстуальний, інтерпретація художнього висловлювання). Аналіз експозиції. Виконати формальний аналіз одного твору. Структурувати матеріал за схемою (форма–композиція–матеріал–простір).	3	
6	Виконати семіотичний аналіз твору. Визначити типи знаків і культурні коди.	3	
7	Провести контекстуальний аналіз (історичний + соціальний контекст).	3	
8	Порівняти експозицію одного твору у двох середовищах (музей / публічний простір).	3	
9	Написати комплексний аналіз твору (4–5 стор.)	3	
РОЗДІЛ 2. ЕКСПОЗИЦІЯ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.			
10	ТЕМА 2.1. Віртуальна виставка. Проктування експозиції для різних просторів (галерейного та природного / міського). Розробити концепцію власної виставки. Сформулювати тему, мету, цільову аудиторію.	3	
11	Створити план галерейного простору (ескіз).	3	
12	Розробити варіант експозиції в міському середовищі.	3	
13	Розробити концепцію експозиції в природному середовищі.	3	
14	Опрацювати схему освітлення та маршруту глядача.	3	
15	Створити 2D-схему експозиції (AutoCAD / вручну).	3	
16	Початкове 3D-моделювання виставкового простору.	3	
17	Доопрацювання 3D-моделі. Підготовка візуалізацій (рендери).	3	
18	Тема 2.2. Основи комп'ютерної презентації мистецьких проєктів. Розробити структуру мультимедійної презентації.	3	
19	Підготувати якісні зображення та підписи.	3	
20	Додати відео / анімацію до презентації.	3	
21	Створити повну версію презентації.	4	
22	Підготувати текст публічного захисту (5–7 хв).	4	
23	Доопрацювання проєкту з урахуванням зауважень. Підготовка фінального файлу.	4	
Разом		72	

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Базилевич В. Д. Естетика простору та середовищний дизайн : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 301 с.
2. Божко Л. М. Дизайн інтер'єру: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 256 с.
3. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ХДАДМ, 2010. 320 с.
4. Інновації в архітектурі та дизайні : зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, трав. 2022 р.) / за ред. О. А. Трошкіної. Київ : НАОМА, 2022. 310 с.

5. Карась В. І. Сучасне декоративне мистецтво: форми та концепції : навч. посіб. Київ : Мистецтво, 2012. 240 с.
6. Ковальчук О. В. Мистецтво об'єкта: від ready-made до арт-об'єкта : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2019. 212 с.
7. Павленко Ю. Інсталяція як форма сучасного мистецтва. Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. 2017. Вип. 26. С. 112–120.
8. Протас М. О. Скульптура і простір: сучасні тенденції : навч. посіб. Київ : НАОМА, 2015. 176 с.
9. Роготченко О. О. Мистецтво України ХХ–ХХІ століття: тенденції, напрями, персоналії. Київ : Фенікс, 2019. 432 с.
10. Сидор-Гібелінда О. М. Українське мистецтво ХХ століття. Київ : Либідь, 2007. 256 с.
11. Ситник О. М. Сучасне мистецтво в предметно-просторовому середовищі : навч. посіб. Львів : ЛНАМ, 2016. 198 с.
12. Скляренко Г. Я. Сучасне мистецтво України: портрети художників. Київ : ArtHuss, 2018. 304 с.
13. Трегуб Н. Є. Наноархітектура та нанодизайн як інноваційні сфери проєктно-дослідницької діяльності. Інноваційні технології в архітектурі і дизайні : колективна монографія / за заг. ред. В. П. Сопова, В. П. Мироненка. Харків : ХНУБА, 2017. С. 611–619.
14. Шмагало Р. Т. Мистецький об'єкт у сучасній культурі : монографія. Львів : ЛНАМ, 2014. 284 с.
15. Adamson G. Thinking Through Craft. Oxford : Berg Publishers, 2007. 208 p.
16. Archer M. Art Since 1960. London : Thames & Hudson, 2014. 288 p.
17. Belting H. The Global Contemporary and the Rise of New Art Worlds. Cambridge, MA : MIT Press, 2013. 312 p.
18. Bishop C. Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship. London : Verso, 2012. 390 p.
19. Bishop C. Installation Art: A Critical History. London : Tate Publishing, 2005. 144 p.
20. Coles A. DesignArt. London : Tate Publishing, 2005. 176 p.
21. Danto A. C. After the End of Art: Contemporary Art and the Pale of History. Princeton : Princeton University Press, 1997. 248 p.
22. Dormer P. The Culture of Craft: Status and Future. Manchester : Manchester University Press, 1997. 220 p.
23. Fiell C., Fiell P. Design of the 20th Century. Cologne : Taschen, 2014. 768 p.
24. Foster H. The Return of the Real: The Avant-Garde at the End of the Century. Cambridge, MA : MIT Press, 1996. 300 p.
25. Groys B. Art Power. Cambridge, MA : MIT Press, 2008. 192 p.
26. Krauss R. Passages in Modern Sculpture. Cambridge, MA : MIT Press, 1977. 304 p.
27. Lucie-Smith E. Art Today. London : Phaidon Press, 2013. 304 p.
28. O'Doherty B. Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space. Berkeley : University of California Press, 1999. 113 p.
29. Pallasmaa J. The Eyes of the Skin: Architecture and the Senses. Chichester : Wiley, 2012. 128 p.
30. Shanken E. A. Art and Electronic Media. London : Phaidon Press, 2009. 240 p.
31. Sudjic D. The Language of Things: Understanding the World of Desirable Objects. London : Penguin Books, 2009. 320 p.

Електронні ресурси

1. ArchDaily (Interiors). URL: <https://www.archdaily.com>
2. Designboom. URL: <https://www.designboom.com>
3. Dezeen. URL: <https://www.dezeen.com>
4. Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України. URL: <https://mari.kyiv.ua>
5. PinchukArtCentre. URL: <https://pinchukartcentre.org>
6. Tate – Installation & Contemporary Art. URL: <https://www.tate.org.uk>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма здійснюється за наявності дидактичних та ілюстративних матеріалів, а також навчально-методичного матеріалу (посібників, доступу до електронних ресурсів) та апаратури (відеопроєктор, комп'ютер, ноутбук) для проведення практичних занять з достатньою кількістю ілюстрацій (презентацій), що вивчаються за програмою.